

کامنویلتھ دیاں کھیڈاں

تِن اکتوبر نوں دلی وچ کامنویلتھ کھیڈاں دی شروعات ہوئی۔ کھندے ہن کہ انہاں کھیڈاں دی تیاری لئی ہندوستان دی سرکار نے تقریباً ۷۰،۰۰۰ کروڑ روپے خرچ کیتے ہن۔ حاکم لائے نوں شرم آؤنی چاہیدی سی کہ کامنویلتھ کھیڈاں تے انہاں پیسے برباد کرن دی بجائے لوکاں نوں کوئی راحت دتی جاوے۔ کامنویلتھ کھیڈاں دے نہ تے برباد کیتے گئے ستاراں عرب ڈالراں نال ہندوستان دے ۶۵ کروڑ لوکاں لئی ٹوالٹاں مہیا کیتیاں جا سکدیاں سن جنہاں نوں ایہ کم گھلے اسمان ہیٹھاں کرنا پیندا ہے۔ لیکن سرکار نوں لوکاں دیاں تکلیفیں دی زرا پرواہ نہیں۔ لوکاں دی مندی حالت دے باوجود سرکار تے حاکم لائے دا سارا زور ہندوستان دے مدھ ورگ نوں ایہ یقین کراؤن تے لگا ہویا ہے کہ کامنویلتھ کھیڈاں کراؤن نال قوم دی شان بڑی اچی ہو رہی ہے۔ لوکاں دی گل تان اک پاسے رہی اس سارے رنگ-تماشے تے ڈھول ڈھمکے دا مقصد تان ایہ وی نہیں کہ ہندوستان وچ کھیڈاں تے کھڈاری ہی کوئی ترقی کرن تے وکست ہوں۔ جے کھیڈاں نوں وکست کرن دا مقصد ہندا تان ایہ پیسے سارے ملک وچ کھیڈاں دے وسیلیاں، سہولتاں تے تائے-یائے

نوں چنگا بناؤن تے لایا جا سکدا سی۔ ایہ اک شرم
دی گل ہے کہ قومانتري مقابلیاں وچ ابادی دے حساب نال
میڈل حاصل کرن والے ملکاں وچ ہندوستان دا ناں سدا
اخیر وچ ہی آؤندا ہے۔ دلی وچ رچے گئے اس رنگ-تماشے
وچ کھڈاریاں تے اتھلیٹاں دی تاں کوئی پچھ نہیں رہی
پر سارا زور کلمادی، دکشت، گل آتے ریڈی ورگیاں دے
نام چمکاؤن تے ضرور لایا گیا ہے جنہاں دا کھیڈاں نال
دور دا وی واسطہ نہیں۔

کانگریس دے ہی اک وزیر منی شنکر آئر دا وی کہنا ہے
کہ اس پیسے نال پینڈو علاقیاں وچ پنج سال لئی لوکاں
دی صحت سنبھال دا انتظام ہو سکدا ہے۔ ایہ رقم پنجاب
دے کساناں دے سرتے چڑھے ہوئے قرضے دے برابر
دسی جاندی ہے۔ دسیا جاندا ہے کہ پنجاب دا کل قرضہ
۷۰،۰۰۰ کروڑ دے قریب ہے۔ سرکار جے کساناں نوں راحت دینا
چاہندی تاں اس پیسے نال اوناں دے سروں قرضے دی
پنڈ لہ سکدی سی پر ہندوستان دی ریاست، سرکار آتے
حاکم ٹولا کساناں نوں راحت دین وچ آتے لوکاں دی
صحت وچ کوئی دلچسپی نہیں رکھدے۔ اوہ تاں کھیڈاں بہانے آپنیاں
جیباں بہرن نوں ترجیح دندے ہن تے ایہ کوئی نویں گل

وی نہیں۔ حاکم ٹولے نے اپنے انگریز اُستاداں توں ہی
 ایہ گل وی سِکھی ہے۔ ۱۹۰۳ اَتے ۱۹۱۱ وچ وی، جدوں
 کِسائی اَتے لوک بُھکھ اَتے قر ضے دی مار نال مر رہے
 سن، تاں بستیاوادیاں اَتے اوناں دے حمائی ہندوستانی حاکم
 ٹولے نے دلی دربار سجائے سن۔ جارج پنچم دی تاجپوشی لئی
 بہت وڈے پدھر تے تماشہ سجایا گیا سی، کروڑاں روپئے
 خرچ کیتے گئے جسدا بوجھ لوکاں تے ہی پیا سی۔ آج
 دے حاکم لائے وانگ اوس ویلے بستیاوادیاں نے وی بہت
 پرچار کیتا سی کہ انگریزاں دے راج نال ہندوستان وچ
 ریلوے، فیکٹریاں، ٹیلیگراف وغیرا نال بہت خوش حالی اَتے
 ترقی آگئی ہے۔

بستیاوادیاں وانگ ہی ہُن دا حاکم ٹولا وی بہت رولا پا
 رہیا ہے کہ کامنویلتھ کھیڈاں نال دُنیا بھر نوں پتہ لگیگا
 کہ ہندوستان نے بہت ترقی کر لئی اَتے خوش حالی وڈھ
 رہی ہے۔ پر اصلیت کسے توں لکی نہیں رہ سکی۔ کھیڈاں
 دی تیاری دوران ہوئیاں گھٹناواں دسدیاں ہن کہ ایہدے
 وچوں حاکم ٹولے اَتے اوسدے نمائندیاں نے کروڑاں ہی
 روپئے اپنیاں جیباں وچ پائے ہن۔ دسیا جاندا ہے کہ
 صرف اک دھر نے ہی ۱۵،۰۰۰ کروڑ ڈکار لئے ہن۔ کامنویلتھ
 کھیڈاں لئی بنائیاں گئیاں عمارتاں وچ گندگی، گرپشن

آتے غبن دے قِصے دُنیا بھر نے ٹیلیوژن تے دیکھے
ہن۔ عمارتاں تامیر کر رہے بچیاں دیاں تصویراں دُنیا
بھر چ دیکھن نوں ملیاں ہن۔ دُنیا بھر دے لوکاں نے
بچیاں دی اس بُری حالت دی نکھیدی کیتی ہے پر حاکم
ٹولے نوں کوئی سنگ شرم نہیں۔ اوہ اپنیاں جیباں بھرن وچ
مصروف ہن تے اس واسطے گجھ وی کر سکا دے ہن۔

پردھان منتری منموہن سنگھ نے اک بار فیر جھوٹہ تے
فریب دا سہارا لیندے ہوئے کہا کہ ہندوستان دے لوکاں
نوں کامنویلتھ کھیڈاں دی میزبانی کرن دا بہت فخر ہے جد
کہ اصلیت ایہ ہے کہ ایہ خرچہ حاکم ٹولے نے اپنیاں
جیباں بھرن لئی لوکاں دے ناں مڑھ دتا ہے۔ لوکاں دا ایہدے
نال کوئی لینا دینا ہی نہیں انہاں کھیڈاں نال۔ ایہ تاں
امیراں دیاں جیباں بھرن دی کھیڈ ہے۔ منموہن سنگھ آتے اوسدے
جُنڈیداراں نے لوکاں توں کدے وی ایہ نہیں پچھیا کہ
کیہ اوہ ایہ کھیڈاں کراؤئیاں چاہندے ہن آتے کیہ اوہ
کیہ اوہ ایہ کھیڈاں کراؤئیاں چاہندے ہن آتے کیہ اوہ
ایہ خرچہ کرنا چاہندے ہن؟ پر منموہن سنگھ فیر و

دے ناں دا آسرائے کے چٹا جھوٹہ بولی جاندا ہے۔

شرم دی گل ہے کہ ہندوستان وچ اک پاسے تان ۷۰ فی
صدی وسوں کول کُلی، گُلی آتے جلی دا کوئی حیلہ وسیلہ
ص

نہیں ہے تے دوجے پاسے سرکار کھرہاں روپے سرکاری خزانے
وچوں امیراں دے حوالے کر رہی ہے تے

دیاں جیباں کٹ کے پورا کیتا جاویگا۔
وچوں امیراں دے حوالے کر رہی ہے تے اس خرچے نوں لوکاں
نہیں ہے تے دوجے پاسے سرکار کھرہاں روپے سرکاری خزانے
صدی وسوں کول کُلی، گُلی آتے جلی دا کوئی حیلہ وسیلہ

شرم دی گل ہے کہ ہندوستان وچ اک پاسے تاں ۷۰ فی

دے ناں دا آسرائے کے چٹا جھوٹہ بولی جاندا ہے۔
ایہ خرچہ کرنا چاہندے ہن؟ پر منموہن سنگھ فیر وی لوکاں